

Obsah

O autorech	9
Úvod	13
Dva faktory zpochybňující moderní svět	14
Cirkularita, globalizace a nezávislost	16
Mimořádnost covidové a energetické krize	18
Několik poznámek ke struktuře publikace	20

Část I Dopady krizí na globální, kontinentální a národní prostředí

1 Makroekonomický vývoj za pandemie, energetické krize a války – hlavní trendy	27
1.1 Podstatné rysy pandemického šoku	27
1.1.1 Politická souvislost pandemického šoku	30
1.1.2 Srovnání podle hrubého domácího produktu	32
1.1.3 Srovnání podle inflace	34
1.1.4 Srovnání podle poměru dluhu k HDP	36
1.1.5 Srovnání podle deficitu	40
1.1.6 Závěry o pandemické krizi a jejím vztahu k cirkularitě	42
1.2 Podstatné rysy energetické a cenové krize	45
1.2.1 Kvantitativní uvolňování a inflace	46
1.2.2 Mechanismy energetické a cenové krize	52
1.2.3 Zhroucení komoditních vazeb	56
1.2.4 Zhroucení logistických vazeb	57
1.2.5 Problém s čipy a stavebními materiály	58
1.2.6 Válka na Ukrajině jako akcelerátor krize	58
1.2.7 Závěr: Systémový problém?	60
1.3 Strategická rizika, „nový“ aspekt makroekonomiky i podnikové ekonomiky	61
1.3.1 Obecná východiska	61
1.3.2 První příznaky aplikace požadavku ekonomické bezpečnosti	63
1.3.3 Vliv aplikace strategické bezpečnosti na cirkulární ekonomiku	64
1.3.4 Vyspělé země na rozcestí či na scestí	66

1.3.5	Podniková ekonomika v časech energetické krize	74
1.3.6	Závěr: Nejistá budoucnost	76

2 Proměny globalizace v krizových časech 87

2.1	Má globalizace budoucnost?	87
2.1.1	Kritika globalizace	87
2.1.2	Deglobalizace a další varianty	88
2.1.3	Pokusy o „remízu“	90
2.2	Nová kritika globalizace	92
2.2.1	Automatizace, robotizace a umělá inteligence jako antiglobalizační tendenze	93
2.2.2	Reakce na pandemii ve vztahu ke globalizaci	94
2.2.3	Reglobalizace a Průmysl 4.0	95
2.2.4	Závěr: Cesta dál	101

Část II Podniky v postcovidové a poválečné době

3 Změna podnikatelského prostředí 113

3.1	Obecné poznámky k podnikatelskému prostředí a jeho analýza	113
3.1.1	Charakteristiky podnikatelského prostředí	114
3.1.2	Změna podnikatelského prostředí v důsledku pandemie covid-19 a válečných konfliktů	117
3.1.3	Výzkumy manažerských nálad	118
3.2	Konkrétní změny podnikatelského prostředí	121
3.2.1	Růst nákladů	121
3.2.2	Poptávka	121
3.2.3	Financování	122
3.2.4	Zaměstnanost a nezaměstnanost	122
3.2.5	Energetické zdroje	123
3.3	Specifické reakce na změnu podnikatelského prostředí	124
3.3.1	Trendy v logistice	124
3.3.2	Trendy v řízení lidských zdrojů	125

4 Změna pohledu na efektivitu podnikatelské činnosti 131

4.1	Spor tradice a inovace, tvrdých dat a udržitelnosti	131
4.1.1	Tradice	132
4.1.2	ESG při hodnocení podnikatelské činnosti	132
4.1.3	Evropská směrnice CSRD	134

4.2	Souvislosti mezi udržitelností a cirkulární ekonomikou	135
4.2.1	Inovace a podpora inovací	136
4.2.2	Míra cirkularity v podnikovém prostředí	137
4.2.3	Závěr: Cirkularita jako cesta ke konkurenční výhodě	139

5 Nový vztah spotřebitel–výrobce: tlak na úspornost příštích výrobků 143

5.1	Tlak na restrukturalizaci	144
5.2	Problematika ceny	144
5.2.1	Několik obecných pravd o cenách	144
5.2.2	Podstatné faktory tvorby cen	146
5.3	Demografické faktory	146
5.3.1	Vliv válečné migrace	148
5.3.2	Průmysl 4.0 a trh práce	148
5.3.3	Cirkulární technologie a trh práce	149
5.3.4	Vliv demografie na hodnotový systém	149
5.4	Sociologické faktory konzumní a informační společnosti	150
5.5	Reakce podniků na syntézu krizí pro strategii tvorby cen	152
5.5.1	Strategie cirkulárního designu výrobku pro snížení jeho ceny	153
5.5.2	Rizika účasti státu v rámci inovace cirkulárního designu ke snížení cen – fenomén morálního hazardu	155

6 Optimalizace cirkulárních záměrů: limity a příležitosti 161

6.1	Optimalizace cirkulárních záměrů	161
6.2	Limity životního cyklu cirkulárních projektů	162
6.3	Optimalizace cirkulárních projektů (CP)	164
6.3.1	Duální omezení a vazba: nabídka – poptávka	168
6.3.2	Zlepšení, zdokonalení a implementace projektů	171

7 Podnikové prostředí a cyklus 177

7.1	Pojem ekonomický cyklus	177
7.2	Indikátory ekonomického cyklu (BCI)	177
7.2.1	Jednotlivé a složené indikátory	179
7.3	Druhy ekonomických cyklů, podnikové prostředí a energetická krize ... 179	179
7.3.1	Makroekonomický pohled na cyklus	179
7.3.2	Energie a mikroekonomický pohled na cyklus	181

7.4	Inovační cyklus a cyklus produktu	182
7.4.1	Inovační cyklus	183
7.4.2	Vliv hospodářského cyklu na inovace	183
7.4.3	Závěr: Inovace a zaměstnanost	184

8 Podnik v prostředí strategických rizik 187

8.1	Historický exkurz	188
8.2	Nabourání důvěry	190
8.2.1	Pandemický šok a strategická rizika podniků	190
8.2.2	Strategická zklamání vlád	191
8.3	Svět plný strategických rizik	193
8.3.1	Závěr: Poučení z krizového vývoje	194

Část III Občané na cestě k cirkularitě

9 Vysoké ceny = vysoká ochota šetřit 201

9.1	Energie a potraviny ve spotřebním koši	201
9.1.1	Dopady inflace na poměry spotřeby	202
9.2	Energie a budovy	203
9.2.1	Potenciál nových udržitelných zdrojů vyvolaných růstem cen energií	204
9.3	Elektromobilita a její perspektivy	208

10 Demografie a komunální odpad 213

10.1	Odpady jako předmět výzkumu	213
10.1.1	Stav třídění v České republice	214
10.2	Demografické faktory a třídění odpadů	215
10.2.1	Generace	215
10.3	Reálná ochota třídit a faktory rozdílů	216
10.3.1	Názory respondentů na třídění odpadu	216
10.3.2	Generační rozdíly v postojích ke třídění odpadů	219
10.4	Profily respondentů	220

Doslov 230

Abstrakt	232
Abstract	234
Seznam tabulek	236
Seznam obrázků	237
Rejstřík	239